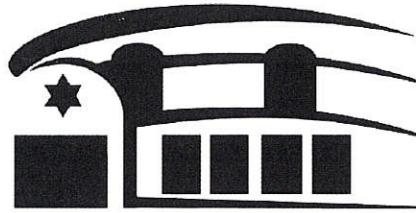

BRS AFTERNOON KOLLEL

Sponsored by Frohlich Financial Group, LLC

GEMARA KIDDUSHIN

וּמְאָ גָדוֹל מְצֻוָה וְעוֹשָה WEEK #5:

RABBI EFREM GOLDBERG

פרשת ויצא תשע"ח

THIS WEEK'S LEARNING IS SPONSORED BY

MORDECHAI AND MIRIAM BURR

IN HONOR OF THEIR GRANDDAUGHTER'S MARRIAGE

The Dr. Yitzchak Belizone z"l
BEIS MEDRASH OF BRS
בית מדרש יצחק יעקב בליזון של ק"ק בוקה רטמן

למי^ו דורך מושך כמו מומוק מתחמע
כיתוד לך ווותה יותה מכתזוו שבקבוזו
לשינו מוחוק^ז דמאנמע מומס שחנן
מס לנו פועל וככינז אט ווותה נמלמר
כגד למת לאצץ ווותה מעל דמאנמע אין
קיטש נו מומונ ווין חלון נו ווילע דלית
לאה חייך לוחול על ספמאטיס נון למת
טמי ווותה ממו^ט: **בל** העבר
עכברה בסתר באילו דוחק רגאי
שכינה. סיינו למלוי כייף ליניאס
וכדמונם פליק קמל^ט (למיגgas (ך-ת).):
והויה מפתח מונה תחת מראותיו
שרוי גלגי פאקטווע על החמיצה וכל נון
סיברא: **נדול** המזווה וועשה.
נכלה לשינו מעעם דמי שמילוס
ועוותה עדן פלי אדומג ומונען יותה
פָן יעטְר ממי חלון מוואו ציט נו פט
נטנו טרט לילקה ייינ:

כבר את ד' מהונך. ^ט **שאפקיל פקנ"ה** סות' חומל נבד לה ט' מס' מושב צו נגלו ומקודו נמלן לון מלול נמעס וגוזוף קוממו שימוש אלפיך הקדום הקב"ה ^י שמשידלו בדברים לאפקיל הקדום הקב"ה ^{יא} כבוד אב לכבוד אם וגלי וירוע לפני מי שאמר והוה העולם שהבן מתירא מאביו יותר מאמו מפני שמלאדו תורה לפיקד הקדום הקב"ה ^{יא} מורה האם למורה האב תען הנא קמיה דבר נחמן בזמננו שארם מצער את אביו ואת אמו אמר הקב"ה יפה עשית שלא דורת בניהם שאלמלי דורת בינויהם ציעורוני ^{יא} אמר ר' יצחק כל העובר עבירה במתර כאילו רוחק גלי שכינה שנאמר כה אמר ה' השמיים כסאי והארץ הרים רגלי אמר רב כי הושע בן לוי ^{יא} אסור לאדם

משדרתנו. מפתה יהו מילטרגומין ו-
ודאראין^ג דוחות רגלאן. ושוב צפה סול
sole נסמל לומר להן יודע ממליך כל
כלון: פלא בְּ הָרָקִין. מטענו משלמאנצ'ין
נרכש לדומק: אמר לו כך. ר'
ישופע שיבב לו(Clark) שאטיניג לו ר'
פליטור: נתגורשה. כלון חמץ מינט
כלצט חמץ מהו: מבין רפי עין.
שערות טכניות כקי שעין חמס
יעיל שקיית ימוס ונשכו ריקי עניין
מן שבי קלטומי^ד (טמאנצ'ין) (א קז):
ויסא רגן גמלילן שומע קולה וטוכך
כונגדס עד שנטרו לימי עיייו: שבן
אלמנה אהטה. ולט ליריך מהה מענקס
הן ללמוד בלה וויא יהו מומך צפוז
שניאס טה עעלך: החט ל'הם מים
בספֶּה וקענצע. קרלק נס כמו
שמקרלקין למרגנוליס ולפי צעל סייא
זעיר לעשות וטום ערלו כמע עטלי
מג: ג'ע'ס^ה, (ג) ג'ריזום
כח. (ד) ע"ז, (ה) ג'ג: (א) ג'אנקן
בד. ע"ז, (ב) ג'ג, (ג) ג'ע'ס
עה: צ'יק נא, (ט) יומא
ח'ה, (ט) ג'ע'ס מהן נקען ג'ע'ס
ד'ס (ט) מילון, (ט) ג'ע'ס
פ'ן, (ט) ג'אן כ-
ה'ס (ט) בכירין דר לאג
ע' (ט) זומטם, דערען ג'.
ה'ס לדעם סכ' כי
מטול יימר ומ'ס סס
לען גאליגן^ו (ט) דברים
דרה דיה לר'ס ב'ס אט ההר
ההה, (ט) ג'רטלט יומל
עה: (ט) ה'א וכ'יה
ברושלמי בירוקין ה'ז
(ט) צ'ל הדיה כוכבים.

卷之三

תורה אוור השלם
בכה אמר יי' השם
איו והאין הרם
לְאֵין יְהוָה בֵּית אָשֶׁר
נִזְבַּח לְאֵין זֶה קֹמֶן
ונזבחי: (ישעיה ט, 18)

ישעה ו, נ) יודוך יי כל מלכי אן כי שמעו אמריו פיקד: (החלים קלת, ר) אונרי יי אלכסיי

**אָנָּקְיָה אַתְּ אֲמֹרֶן
שֶׁר הַוּצָאַתְדֵּ מִאָרְן
עֲזָרִים מִפְּתֵחַ עֲבָדִים:**

[שמות כ, ג]

אליהו נתן?

[שפטות ב', יב]

**רָאשׁ דִּבְרָךְ אֶתְתָּה
יַעֲלֵה בְּלֹ מִזְבֵּחַ**

לעוגן פה בפַּתְחָה
ברבה: אגדת ברה (בב)

אֶלְעָזָר

1

11

6

— 1 —

דלא מפקדינו ועבידינא. מלכון
מלך ל' ח' דנטיס מצלמות
על מנות עטס צוונן גלמי טע'ג
לפנורום גלמי דהפלט מלבדן כל
מייח'י' כלהומת פליק מי שמן
(מיטט דף כ:) מ' מ' יגולות כן נברן
ולוין כלן מסוכן גם מטה והמ
לצוט (עמוט ד') ממס מדכיות נלבת
ההניש ניכת^ט דל' הלו קמי קיל שממ
רכ' יוסף וגלו מפסיד כל סכלהות
כוון^ט: **ובאות** אמו וקרענו. יט
מלך^ט טסימת מועלפת מדעתה:
יש מאכלי לאבי פזינו. פירוט
שרוף מזוג וכינוי מן צלו
שם נבדל^ט: **טמורדו** טן
השלם. פירוט צענאנ עליון צמללה
לו נל^ט עין על סעודתו ויט ומטעינו
קליחס שיט מנגלה קפה ומתייח'ו
למי קעולם קפ' טמברדו צבריס
טוויזס וטומיזס ובגמרה יוטבלמי (פ'ט)
פ'ל^ט גרבין מעטס צטיליס מעטס
צמלה שיטס מקליל נט' צו פקייז
פעס רחתה מהר לו קיזו מהן נך כל
הלהן מהר לו קנד מהר לייליפת נך עד
דעחון וטכטול קלומו לעוזם וטכטול כען
כלנית דמלהץ ווילטליס ח' כ' קרלהו
שקבטה עליון וטז מעטס נחמד צהיא
טווען גליחסס וויך וקון טיה נו וטמַה
קייזו נוועזינן פירוט מנות קמאנ
צטצעל קיזו נצע לעטת קמאנ מ' ל'
כו מטען וטז הנק מהטק נגעולד
סמלך טהן לה קאנס טס קאנזונ טז
ט' וויס נמלקי טז נך:
ט' קוממייעל

שיהליך ארבע אמות בקומה זקופה שנא^ט
מלא כל הארץ כבודו רב הונא בריה דרב
יהרישע לא מסנו ארבע אמות בנילוי הראש
אמור שכינה לעלה מדרשה שאל בן אלמנה
אחדת את ר' אליעזר אבא אומר השקני מים
ואנמא אמרת השקני מים איזה מהם קודם
אמר ליה דהנה כבוד אמר ועשה כבוד
אביך ^ט שתהה ואמר חיבים בכבוד אביך
בא לפניו רבבי יהושע אמר לו לך אמר לו
רבי חנתנרש מהו אמר ליה מבין ריסי
עיניך ניכר שכן אלמנה אתה הטל להן מים
בספף וכעקבך להן כתרנגולין דרש עולא רבה
אפיקתחא דבר נשיאה מאידך כתיב ^ו יודך ה'
כל מלכוי ארץ כי שנינו אמריו פיך מאמר
פיך לא נאמר אלא אמריו פיך בשעה שאמר
הקב"ה ^ז אני ^ט ולא יהיה לך אמרו אמות
העולם לכבוד עצמו הוא דורש כיוון שאמר
^ט כבוד את אביך ואת אמך חזון והודו
למאמות הראשנות רבא אמר מהכא ^ט ראש
דברך אמת ראש דברך ולא סוף דברך אלא
מסוף דברך ניכר בראש דברך אמת ^ט בעו
מייניה מרוב עולא עד היכן כבוד אב ואם
אמר להם צאו וראו מה עשה עופר כוכבים
אחד באשקלון ורמא בנו נתינה שמו פעם
אחדת בקש חכמים פרקמطا בששים ריבוא
מראשותו של אביו ולא ציערו ^ט אמר רב
ר' אליעזר עד האב באשקלון ודמא בנו
בד כוכבים אחד לאביו בששים ריבוא שכר ורב
שם אבנים לאפוד בששים ריבוא שכר ורב
ויה מפתח מונה תחת מראשותו של אביו

ל' ממון שבעולם אתם נותניין
ה' חנינא ומה מי שאינו מצווה
ה' ועשה אמר רב יוסף מורייש
ה' בא לרבנן דהא לא מופקידנא
שאינו מצווה ועשהadruba
ד'מי אמר י' פעם אחת היה
ה' לו על ראשו וירקה לו בפניו
ן העולם ויש מטהינו בריחים
וambilao

הקב"ה שכור שנולדת לו פרה אדרמה בערода
לهم יודע אני בכם שם אני מבקש מכם
אאותו ממון שהפסדרתי בשבייל כבוד אבא ואם
ן דארח גדורל מצווה וועשה ממי שאינו מצוה
יע"ז אמר סומא פטור מן המצאות עבדנא יומא
להוא דאר תניא גדורל מצווה וועשה יותר מזאת
י' יהודה עבדנא יומא טבא לרבען כי אהא
בנ' גדורל רומי וכתחאה אמו וקרעה ממנה וטפּ
דרבי אביהו יש מאכילה לאביו פסויין וטודר

ולא ציירו לשנה האחרת נתן
ונכנו חכמי ישראל אצלם
לי אלא אין אני מבקש מכם אָ
ועושה כך מצווה ועושה עאכָ
ה"א מאן דרוה אמר לי הילכה
והא עבדנא השთא דשמעויתא
מאן דאמר לי דאיין הילכה כהוּ
לבוש סוקון של זבוב והוא יושב
ולא הכלימה^ה תני אכמי בירור
בע"ז: [ג] נגידת עין
יעקב ונכד קדרון
שלחה וזרחיות לה
של"ה צדקה בפ"ט (גילין):
[ג] דברם וככזה
במקום "הארון" אתה
הארון בידך:
[ט] בפ"ט וככזה
במקום "אמר לך" אתה
תקרא אבל דה... עיין
ירושל"מ, [ט] (שדי)
עלילן (גילין): [ט] צ"ל
פ"ז (גילין): [ט] צ"ל
(גילין): [ט] צ"ל גרות
(באה"מ וכמו ברש"י):

וסיפא במצבה דמחייב בראש למידת לאבא, ורב אשיש דסדר תלמודא פריש כל חדא וחדא בדוכתא. נתגרשה שניתם שווים. פ"י דלא תימה כיון דנפטרה נפטרה⁷⁸⁷, קא משמעו לנו דהדרה להיזובא.

[לא, א] הטל להם מיט גפפל. פירוש בדיחותא אמר ליה, לומר שאינו חייב בכבודו של זה יותר מענת.

בראשו דוחק רגלי שכינה. פירוש לפי שאומר אין
השם רואה ואין כבודו במקום זהה, והוא כמשיג
גרולו.

פעם אחת בקשו ממנה אבניים לאפוד. פ"י מעשה זהה היה בבית שני⁷³⁸, שהרי פרת אדומה שעשה ממשה הספיקה לכל ימי בית ראשון⁷⁴⁰, וכי תימא שמדובר ביהלום שפיר בבית שני לאבני אפוד, ומנין היה להם שפיר בבית שני לאבני אפוד, לשאינם נעשות אלא בשפיר כדאיתא בפ' מי שאחיזו⁷⁴¹, דהא אמרינן בסוטה⁷⁴² משחרב בית המקדש בטל השפיר, איך לא מימר דלאו משחרב בבית ראשון קאמר אלא משחרב בית שני, אבל בברית שני שפיר נזיה לישראאל⁷⁴³.

דאמר רבינו חנינא גדול למצוה וערישה ⁷⁴⁴ ממשאינו למצוה ועשה. פ"י רבותי ז"ל טעם הדבר, שהשטן מקטרנו כשהוא מצוה, וזה אין שון מקטרנו, זלפום צערא אגרא ⁷⁴⁵, ורבינו הגדול ז"ל ⁷⁴⁶ פפי' שהמצות אינן להנאת האל יתברך המצוה, אלא לזוכתינו, ומילשוחא מצוה קיים גזירות המלה, זלפיך שכרו הרבה יותר מזו שלא קיים מצות המלה, מכל מקום אף הוא ראוי לקבל שכר, שהרי מיטוב לבב וחסידות הכנס עצמו לעשות מצות הש"י, ודוקא במצות שצוה הש"י לאחרים שיש

⁷³⁰ מציגאות, דבתלת מיili משני צורבא מרבען בדיבורו, וחד מיניגיו במסכתא.
⁷³¹ ברושלמי מאן דגמר חד מבילא ומיקרין ליה בהתרי, איבעי ליה למימר חד מיכילא אנא חכימ.

[ל, ב] הכי גרסינו אם פגע בר' מנול זה משבחו
לבית המדרש אם ברזל הוא נמותה ואם אמר הווא
מתפוץ⁷³² שנאמר הלא כי דברי באש נאם כי
וכפטרייש יפוץ מלע. פירוש דברי תורה שנמשלו
לאש ממחין אותו אם הוא כברזל, שהאש מפעע
את הברזל, ואם הוא קשה כאבן הרי דברי תורה
مفוצץין אותו כפטיש שمفוץ הסלע, דברי
תורה נמשלו לפטיש כדאי' במשמעות תעניתות
⁷³³ בהדייא, כל תלמיד שאינו קשה כברזל אינו תלמיד
שנאמר וכפטיש יפוץ מלע.

מואי כל מוצות האב על הבן אילימה כל מצותה דמיוחיב אבא למועדר לבריה ⁷³⁴ והתניה וכו'. חמיה מילתה ⁷³⁵ אדפרקיה להה מתניתה, ליפורק מרישא דמתני' דקחתי כל מצות הבן על האב נשים פטורות, ואוקימנה במצוות דמייחיב אבא למיעבד לבירה ואי סיפא מיררי בהכי, קשיא רישא אסיפה, תירצחו בתוספות ⁷³⁶ דהאי פירכה מקמי אוקימתה דלעיל איתמר, ותרווייהו בהדי הדרי איפריכו, מואי כל מצות הבן על האב, אילימה כל מצות דמייחיב בראש למיעבד לאבא והתניה איש וכו', ותו סיפא דקחתי כל מצות האב על הבן מואי ניהו, אילימה כל מצות דמייחיב אבא למיעבד לברא נשים חייבות והתניה האב וכו', וופrisk להו רב יהודה לתרווייהו, דמתני' איפכא רקחתי, ורישא במצוות דמייחיב אבא למיעבד לבירה,

ההדרשונה עשה משה והשניה עשה עוזרא (שהיה בזמנו בית שני). 741 גיטין סח, א, וע' גם סוטה מהה, ב, ובתוס' הנל שהאריכו בזות. 742 מח, א. כ"ב תוס' הנל ורבינו בע"ז שם. זכתב שם 743 תרוץ נוסף, וכ"ב תוס' הרא"ש ותר"ן כאן, אבל בשיטתה לא נודע למי והמאירי כתבו דבר בימי בית שני לא היה להם שמיר, והוא דבעינן ליה הווא רק לכתחלה, ובדייעבד איינו מעכבר. 744 כ"ה לפנינו, ובכתמי': המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה וכו', וכ"ה בר"ן. 745 בע"ז פירשו בתוס' לדמי מצווה דואג למצער יותר, וכ"ב תוס' הרא"ש, ע' בחאי ר"י עדין ובמקנה. 746 הרמב"ן בחאי להלן בסמוך, וכ"ב הנמוקי' בשם, וכ"ב בתוס' ההרא"ש ור"ש בר' יצחק, וע' שות' שואל ומשיב

730 כג, ב. 731 שביעית פ"י סוף ה"ג, מכות
 פ"ב סוף ה"ז. 732 אבל לפניו להיפך, ובתוס' אגרשי אם ברזל הוא מפעען ואם אבן הוא מתפוץץ.
 733 ד, א. 734 לפניו נסף: נשים חייבות, וכןן גריס רבנו בהמשך דבריו. 735 כ"ה הרמב"ן
 וישיטה לא נודע למי. 736 תירוץ זה כתוב
 הרמב"ן, וכ"כ מהר"י בירב בשם, אך לא כתבו זה
 בשם חוס, ובתוס' שלפניו ליתא. 737 וכ"כ
 הר"ן ונמק"י, והיינו דהו"א דכיוון דעתשאה יצאה
 מרשות אביה, ושוב לא החזרה, וכ"כ רד"ל.
 738 בנדפס נסף: טובות. 739 וכ"כ תוס' סוכה
 ממשט, א. ד"ה שכל, גיטין סה, א. ד"ה אייכא, עבודת
 כה, ב. ד"ה בקשה זובחים נדה, ב. ד"ה אבניהם,
 חורה כהן, ב. ד"ה בפרה פ"ג מה"ה:
 740 בדוחן בפרה פ"ג מה"ה:

לברך עליהם מברכות ולא הויא ברכה לבטלה, דהא רב יוסף מעיקרא מאן דאמר ליה סומה פטור מן המצוות עביד יומא טבא לרבען, ואם איתא דכי הוו פטור מן המצוות אינו מברך עליה כשבועה אותה, אמר עביד יומא טבא לרבען, הרי הוא מפסיד ברכות ויצא שכרו בהפסדו, אמרין בבבא קמא ⁷⁵⁸ האי מאן דבעי למיהוי חסידא ליקים ملي' דברכות, ואפילו תימא דההוא דמחויב ברכות, אבלumi שאיינו מחויב בהם לא הפסיד בחסידותו בשלא בירך, הא לא אפשר שריצה רב יוסף להפטר מן המצוות, ולא יהא לו רשות לברך עליהם את השם ולזרוק ברכ' מפיו, ועדייפה ליה אגרא דמאן דמפקיד ומברך מגואר דמאן דלא מפקיד ולא מברך, אלא ודאי ר' מברך היה על המצוות אפילו יהא פטור מהם, ומינה שמעין לנשים מן המצוות שהם פטורות, שאם באו לעשונן שמברכות עליהן ⁷⁵⁹.

והשיב עלייו ר' בعل Tos' ⁷⁶⁰ דמהא ליכאראי' כלל, שאפי' תאמיר שסומה לר' יהודה ע"פ שהוא פטור מן המצוות דין הוא שיברך עליהם,داع"ג דפטור מן המצוות מדאורייתא, חייב הוא בהם מדרבען, ובחייבא דרבנן שפיר מצי לברך אשר קדשו במצותו וצונו, דומיא דברכת נר חנוכה ומקרה מגילה כדאיתא בפ' במה מדליקין ⁷⁶¹, אבל נשים ממצוות עשה שהזמנן גרמא פטורות הן אפילו

לו בהן רצון, אבל העוצה מלאיו מצות שלא צotta בהם תורה כלל, זו היא שאמרו ⁷⁴⁷ כל שאין מצווה בדבר ועושה נקרא הדיות. אמר רב יוסף מירוש הוה אמיגנא מאן דאמר לי הלכה ברבי יהודה דאמר פומא פטור מני המצוות עבידנא יומא טבא לרבען דלא מיפקרנא ועבידנא פ' ואע"ג דרב יוסף פיתח ונסתמא הוה ⁷⁴⁸ כדאיתא בהגדה ⁷⁴⁹, כי אמר רב' יהודה דסומה פטור מן המצוות, אפילו בפתח ונסתמא אמר הци ⁷⁵⁰, כדמותה נמי בפ' החובל ⁷⁶¹.

כיוון ⁷⁵² דשמעתא להא דאמר רבי חנינא גדור המצוות ועושה יותר ממש שאינו מצווה וערשה ⁷⁵³ מה"א לא אין הלכה בריש עבידנא יומא טבא לרבען. הא וראי פשיטהAMILתא דלית הלכתא דרבי יהודה, דהא רבנן פליגני עליה, ויחיד ורבבים הלכה כרביהם ⁷⁵⁴, ותו דסתם מתניתין בפרק החובל ⁷⁵⁵ דלא כרבי יהודה, אלא דרב יוסף אידי דאמר מעיקרא מ"ד לי הלכה כדרכי ר' יהודה עבידנא יומא טבא לרבען, קאמר השטא דאדרביה מ"ד דלית הלכתא כר' יהודה עביד יומא טבא לרבען, וזה מבואר.

כתבו בתוספות ⁷⁵⁶ כי מכאן היה מביא ר' י"ת ז"ל ראייה, נשים במצוות עשה שהזמנן גרמא שהם פטורות, אם באו לעשונן, כיון דקיים לא נשים סומכות רשות ויש להם שכר, אם רצנו

ראה ונסתמא פסול, וא"כ הכא נמי, ועי' רמב"ן. 752 לפניו: השטא. 753 לפניו נוסף:ADRABA. 754 ראה ערוביין מו, א, ועי' במקנה ובס' ערוגות הבשם (בלחוובר) סי' א' סעיף ט. 755 בבא קמא פ' ב. המביחס את הסומה חייב ויישן שביש שפטור מק"ש, והא חתום כל ירושלמי חייבין בזוז, וא"כ פטור מה קראו הדיות, ותירץ דמה ש' הרמב"ן דבשאך ישראל חייבין איינו הדיות, הוא רק כשאומו אדם פטור תמיד, וכמו אשה שלולים פטרורה ממ"ע שהז"ג, אבל היכא דהאדם הוא בר חיובא מצ"ע, אלא דעתה באה סיבה זמנית הפוטרטוי, וכמו חתן לק"ש, בכח"ג מודו הרמב"ן ורבנו דנקרא הדיות, ע"ש שהאריך בזוז. 748 כ"כ הרמב"ן, שיטה לא נודע למי והר"ן, וכ"כ רבנו מגילה כד, א. 749 כ"כ הרמב"ן, רבנו מגילה שם והר"ן בשם אגדה, ועי' פירוט המעשה, וכעת לא מצאתי מקורות. 750 ע' להלן בד"ה והשיב עליון. 751 בבא קמא פ' א, וכן הוכיחו התוס' שם ד"ה וכן היה (השני), והרמב"ן והר"ן כאן, והיינו משום דחתם יליף לה ר' יהודה בהקש דחוקשו מצוות למשפט, דמה משפט ליתא בסומה, אף מצוות ליתנהו בסומה, ובמשפט אפי'

תניינא ח"ג סי' יד. 747 ירושלמי שבת פ"א ה"ב (דפוס וילנא ג, א), ולפנינו שם: כל הפטור מן הדבר ועושה וכו', ועי' ברבי יוסף יו"ד סי' שלג אות א שהקשה על הרמב"ן ורבנו דהא ירושלמי קאי אחנן שפטור מק"ש, והא חתום כל ירושלמי חייבין בזוז, וא"כ מה קראו הדיות, ותירוץ דמה ש' הרמב"ן דבשאך ישראל חייבין איינו הדיות, הוא רק כשאומו אדם פטור תמיד, וכמו אשה שלולים פטרורה ממ"ע שהז"ג, אבל היכא דהאדם הוא בר חיובא מצ"ע, אלא דעתה באה סיבה זמנית הפוטרטוי, וכמו חתן לק"ש, בכח"ג מודו הרמב"ן ורבנו דנקרא הדיות, ע"ש שהאריך בזוז. 748 כ"כ הרמב"ן, שיטה לא נודע למי והר"ן, וכ"כ רבנו מגילה כד, א. 749 כ"כ הרמב"ן, רבנו מגילה שם והר"ן בשם אגדה, ועי' פירוט המעשה, וכעת לא מצאתי מקורות. 750 ע' להלן בד"ה והשיב עליון. 751 בבא קמא פ' א, וכן הוכיחו התוס' שם ד"ה וכן היה (השני), והרמב"ן והר"ן כאן, והיינו משום דחתם יליף לה ר' יהודה בהקש דחוקשו מצוות למשפט, דמה משפט ליתא בסומה, אף מצוות ליתנהו בסומה, ובמשפט אפי'

לדרות ולקבצל טכני מיל' דבורי מורה לטכניות וטכניות
מדבר שלם כי ולו נברית וו'יך טסקוונס טלמגנו מוס
שייקר נדול פראליו לכל חבל נסס ימיהון כנש לארום דקהה
בו הרכבת כט'יך וט'יך נב'נו הלאו נב' נסס למקולס ה'ס יונס
טמנו ניזיקה כט'ן כמו טעטה אונריטס ה'ט'נו לוגמך נס
יונדו צעקייה לאפקטס ולקייס מנות בט'ס מה'ס פוליא
קדוק גמלול וכונן הוּא: ב'י קולמה הולסיטס ה'נו משל לפ'נ
טמיחת פ'סו דומיס ז'ה ה'ח'ד גנטה מ'ל ווח'ד נה'ס
לעטפיה ונתלה כל כרולאה הומר הקמל'ר ט'ו נ'ס קמל'ק
וושולידקו פ'י סמ'ל'ר כוּה תאכל הגנדל סמאכפייט ג'טומס
ווחכמיה מיל' הפלל ה'טולו י'ס י'ס דין סמאכפייט לומודפע
וינצ'ל'ר קראיל'ו הוּא ה'לו פ'ל מ'ך: ובן' הטעט להמ'לו
ז'וכן העט'ה למ'לו י'ט לאק'ט'וט דוע' הוּא ס'קון'ס למ'לו
ז'וכן אלט'ה פ'נ'ל'ז ד'ל'רו' מה' נ'ז'ך לומר כל'ן וו'ן כה'זונ'ה ז'וי'ץ
ה'ומר פ'ר וט'ט' י'ט'ו' למ'לו י'ט' פ'ר'ל'ז לאק'ט'ה מיל' ג'ט'
ק'ט'ז'ה וו'ן המ'נו נ'ו'ל וו'ן העט'ה למ'לו וו'ן ז'וי'ץ
ה'ומר דוק'ה צ'מ'ה' פ'ג'ע'ו' ס'מ'ל'ר הו'ו'ו' כ'ל'ו' ו'כ'ר' ק'ל'ט'
ז'וי'ץ הא'ל צ'מ'ה' ה'ג'ד'ה מדעת ר'ים ט'ט'ו' הו'ו'ו' ב'ט'ט'ל'ס:
ט'ט'ל'ס עט'ס'ב'ר נ'ב' ה'ז'ר' ל'ו'ר' וו'ן ט'ט'ס'ב' פ'ט'ט'ל'ס:

שיכון מיטרנגן צוֹרְנוּן גָּמַעַן נִמְמָנוּן כִּי יְקָרְבָּן כִּי יְקָרְבָּן כִּי יְקָרְבָּן
וְלֹא כִּי הַסִּירֵן כִּים כָּלֶל וְלֹא טוֹרֵם כָּגָף לְמַה בְּכָלָי
כָּל כָּךְ נְדוּלָה יַעֲבֵד לְךָ וְהַלְכָתָי יְמִיס וְשַׁדְּלָתָךְ כָּכָלָה וְכָ
וְלֹא עִילָּס סְכָלָה לְהַרְחֵךְ וְסַמְנוֹנָה כָּזָה אַפְּכָר כָּקָלָה שְׂמִינִית
בְּנֵדֶלֶת מַלְדָּבָּן כָּמָנוֹת הַמְּנוֹת יְהִי רַחֲמָה תְּלִיסָּה זָלָט. וְלֹא כִּי מַדְּ
פְּכָאָמָּה עַד לֹא קָרְבָּן לְהַרְחֵךְ תְּלִיסָּה זָלָט. וְלֹא כִּי מַדְּ
מְנֻמְנָת הַמְּנוֹת הַחֲמוֹרוֹת וְלֹא הַמְּנוֹסָס שְׂכָלָה כְּמָמוֹנָה פְּלָל
הַשְׁטוּפּוֹת נָוֵךְ לְפִי כְּקָבֵד מַדְּרָחָנוֹת עַל כְּלָסָס
צְבָעָקָס וּמְכָלָס עַל בְּנֵי וְרַקְבָּנָה מַתְּלָבָתָה בְּרַחְמָיָס עַל
בְּנֵי שְׁבָגָנָס לְפִין הַמְּנוֹוֹת בְּהַוּמָר הַס שָׁרָף זָכוֹה וְזָוַעַךְ עַל
בְּנֵי קָל וּחוֹמָר הַס עַל נְזִי וְכִטְבָּבָן כְּמַמְתָּלִים חַבְלָה נְסָסָר
מְמַנְיָנוֹתָן בְּלִיפְרָלָל בְּנֵטְפָלָה וּגְרָלָה שָׁלָקָן לְהַמְּלָכָד כְּבָנָוד
הַבָּרָה וְלֹס יְפָכָה לְהַלְּמָעָן יְלִירָקָן יְמִיד וְצָבָלוֹתָה קָנוֹן פְּלָוָר
כְּמִיחְיָה יְעָמֵד לְהַלְּמָעָן בְּנֵמָמָלָה אַטְיָה' רַחְמָיָס עַל בְּנֵי :
כִּי יְפָצֵוּ לְחַסִּים יְהָדוֹ טָמֵס טִינּוֹת דָּרָךְ טְכָנָעָה וְסְמָלָכָה
סְהָלָה כָּל הָלוֹן הַלְמָיָס כָּוֹה לְמָד וְהַלְּחָדָה כָּלְיוֹן וּמָן
סְגָדָה וְכָנְקָדָה הַמּוֹמָר הַבָּרָה כָּלְוָה סִילָה כָּלְוָה עַמְּדָה
וְוָמָכָר לְרָתָה קְטוּנָרָה כְּהָמָה כָּלְוָה עַמְּדָה שְׂמָדָה
מוֹלִיד כְּמָתָּה לְסִיקָּה וְזָנָה וּלְמָתָּה כְּעַוְנָר כִּיּוֹנָה
בְּפָסִיקָה מוֹלִיד שְׁמָתָּה וְכָלְנוֹן כְּמָתָּה נְתַנָּה כְּנַוְלָה בְּשֻׁבָּבָה וְהַמְּנָסָ
שְׁחוּמָד כָּוֹה עַמְּנוֹם טָפִיא רְלוֹוי לְנַן סְמָתָּה הַס סִיסָּה דַי לְטַי
בְּקָהָלָה לְהַקְּתָּת הַמָּתָּה וְהַמָּתָּה הַמִּלְחָמָה סִילָה וְוָהָ' כָּרִי נְן כְּחָיָה
כָּוֹה צָן הַמָּמָה בְּזָרְלָמוֹ וְבְזָהְמָלוֹ וְזָהָרְמָלָה יְקוּס עַל סְסָס
סְקָמָם וְשַׁדְּבָלְמָוֹן פּוֹעֵל חַמְקָה טְלָבָס כְּפָמְזוֹנוֹת לְמַחוֹזָה
יְסַטָּה לְהַדְּמִין בְּגָנָעָה הַכְּרָהָן וְלֹא כְּחַמְעָצָה מְנַצְּחָה זָכָר כְּלָלָה
הַכְּוֹן צָן כְּמָתָּה : וְעַבְשִׂירָן טְפִירָטָנוֹ קָלָם עַנְיִינִי סְפָרָמָה
כְּרָלְיוֹן לְצָהָה סְדָל לְכָל הַמְּנוֹת לְכָל הַמְּנוֹת טְפִירָטָה וְזָנְלָהָס נְלָאָה
מְסֻזּוֹרִות וְוָלִיָּה הַמְּדָס מְקָבָל לְגַנְיוֹן וּמְסָדָרָס וְחוֹזְלָה דְּרָסָה
סְפָמְלוֹס וְוָלִיָּה לְמַהְלָן דָלָה דָרִים בְּמַשְׁנָה חַוָּה דְּרִיכָה וְנַדְּלָה
מְמַכְפָּלָה הַזְּהָה נְחַלְקָה לְסִיְלָה הַלְּקִיָּה וְזָהָרָה לְפִי מְמַדְּרָה מְלִיעָה
כְּפָנָעָן וְלֹרִיךְ טִינוֹף עַס הַחָלִיל יְזָהָרָה מַיִי סְפָמָס . מַיִי
סְפָמָס הַלְּחָסָה עַס הַחָלִיל יְזָהָרָה מַיִי סְפָמָס . מַיִי
כְּנִיסָּה בָּרְשָׁבָה כְּמַוְעַד פְּנִים הַמְּסִיסָה נְעַזְזָס טְמַעַס
לְכָל הַחָדָה מְהָס הַמְּהָס לְעַזְזָה יְמַעוֹרָה הַס נְמַזְזָה כְּנַדְדָה
מְמַס יְמַזְזָה נְסָמָס עַבְמָס הַלְּבָשָׁה נְגָמָס לְכָלָה וְיְמָלָקָה

פרק כ' תצא

כל שלא ראה מאורות מימי לא יפרוס על שמע, ואם איתא דסומה פטור מכל המצוחות מא' שנה שלא ראה מאורות מי שנא פקח ונסתמא. ובירושלמי פריך לה ב מגילה⁹² וכן במכות פרק אלו הן הגולן⁹³ וממשני בירושלם בבית אפילו לא יפרוס על שמע. פירוש בירושלם בבית אף משעה שנולד, כמו שנולד במערה ולא ראה מאורות מימי ולא נהנה מהם. ומהו לא משמע הchein בגמראין, ותדע דהთם ב מגילה מפרש טעמא דרבי יהודיה משום דאיינו נהנה מן המאורות, ואמרנו רבנן אית ליה כר' יוסי דאמר ר' יוסי פעמי אחת היהתי מהלך באישון לילה ואפילה וראיתי סומה ואבוקה בידו ואמרתי לו בני אבוקה זו למה, אמר לי כל זמן שהאבוקה בידי בני אדם רואין אותה ומצלין אותה מן הפתחים וכן הברקנין, ולא שירך זה באדם שנולד במערה וראה אלא שלא נהנה בעודו יושב באפילה.⁹⁴ ובתוס' תירצחו דआ"ג דפטר ר' יהודיה כל סומה מן המצוחות מדאוריתא, מדרבנן מיהא מחייב בכל המצוחות, שאלמלא כן עשיתו לנכרי, והילכך מי שראה המאורות נהנה מהן א"פ שנסתמא הייב מדרבנן, ופורס אפיקלו על שם להוציא את החותם נשרר, וקרובים גמי בני עדות נינחו בعلמא, דרבנן, אבל מי שלא ראה מאורות מימי א"פ שחייב בכל המצוחות מדרבנן⁹⁵, בזו שהיא מחייב הנאת המאורות זהה לא נהנה פטור אפי' מדרבנן, והילכך איינו פורס. ועדיין קשה לי קצת, שאליו טומא לר' יהודיה הייב במצוחות מדרבנן מיהא מי אמר רב יוסף דאנא לא מפקידנא ובעידנא והלא על כrhoו עbid ומפקד מדרבנן וחיבב משום לא תסור.⁹⁶ אלא נראה דלר' יהודיה פטור לגמרי מכל המצוחות ואפיקלו מדרבנן,

לג, א ד"ה הא כתבו: אבל אי מדרבנן חיבב ניחא, ומ"ה היה שמת רב יוסף במאי דמדאוריתא לא מפקד ועובד. והיד ודוד הביא הבהיר יעקב הקשה בשם אחד קדוש איפכא, דאי אפשר לומר דסומה חיבב מדרבנן, והוא כל מצוחות דרבנן אסמכיניהו אלא דלא תסור, וכיון דפטור מלאו דלא תסור א"כ גם מדרבנן פטור. ואפשר לומר דרבנו סובר דסומה תוס' ד"ה וכן (השני). 91 כד. א. 92 פ"ד ח"ז. 93 פ"ב ה"ה. 94 רבנו בחידושים של מגילה שם (עמ') קעא בהוצאה מה"ק) כתוב שלא קושיא היא כל כר', עיי"ש. 95 ורבנו שם כתוב דסומה מן הבטן פטור לגמרי. ועי' ריטבי'א שם שהביא את שתי הדיעות. ועי' בתשובותיו סי' צז עמי קו. 96 והוי מצווה וועשה. ותוס' בר'ה

פרק ואלו הן הנחנקין⁹⁸ והאמר רב ששת ביישו ישן ומת חיבב. ויש שדוחקין מחתמת קושיא זו ואין גורסין שם ומת, אלא ביישו ישן חיבב. ואין בדבריהם כלום, דהא לא איצטריכין ליה לרבות ששת, דמתני היא דקתני הכא בפרקין המביש את היישן חיבב. ור"ת ז"ל גריס התם והאמר רב ששת ביישו חיבב. ופי' הוא ז"ל דאי יצא ליהרג קامر. ואין צורך לכל זה, לא אפשר דהכא לא בעי למפשטה מדברי אמרוא אלא ממתניתין או ממתניתא, ויש לנו כיוצא בזה בנדרים בריש פרק אין בין המודר⁹⁴ דאייבעיא להו הני כהני שלוחי דרחמנא איינו או שלוחי לדין איינו ולא פשוטה התם, ע"ג דהו יכול למפשטה מדרב הונא בריה דרב יהושע דאמר בפרק דקידושין⁹⁵ הני כהני שלוחי דרחמנא נינגו, دائ' אמרת שלוחי דין מי אילא מיד דאן לא מצינו לمعدן ואיננו עברי. גמר עיניך עיניך מעדים זוממין וכו'. וא"ת א"כ אפי' פסולין וקרובין לא יהא להם בשתי, דגמראין מעדים זוממין, וא"ת אשא תוכיה שישנה בשתת כדכתיב⁹⁶ והחזקה בלבושים, א"כ סומין נמי לא אותו⁹⁷. ויל⁹⁸ דין לפטור גולני שאמ כן נמצא חוטא נשכר, וקרובים גמי בני עדות נינחו בعلמא, שעבד שהוא חייב בנזקן כדתנן⁹⁹ נשתחרר העבד חייב לשלם, אילא למיר חייב בארבעה דברים ופטור מן הבשת. ועוד ייל דלא יליף גזירה שוה עדים זוממין אלא במא שתלו בראיה, כראיה

[פז, א] וכן היה ר' יהודיה פוטרו מכל מצוחות האמורות בתורת. יש לדקדק¹⁰⁰ דהא תנן ב מגילה בפרק הקורא את המגילה¹⁰¹ ר' יהודיה אומר

ולא מיכלים פטור. 82 כ"ה בתוס' הנ"ל. 83 סנהדרין פה, א. 84 לה, ב. 85 כג, ב. ועי' מש"כ רבנו בחידושים שם. 86 דברים כה, יא. 87 וכה"ק ותירצחו כתירוץ השני תוס' ד"ה מה. 88 וכן תירצחו תוס' שאנז והרא"ש בשטמ"ק עיי"ש. 89 לקמן פז, א. 90 כה"ק תוס' ד"ה וכן (השני). 91 כד. א. 92 פ"ד ח"ז. 93 פ"ב ה"ה. 94 רבנו בחידושים של מגילה שם (עמ') קעא בהוצאה מה"ק) כתוב שלא קושיא היא כל כר', עיי"ש. 95 ורבנו שם כתוב דסומה מן הבטן פטור לגמרי. ועי' ריטבי'א שם שהביא את שתי הדיעות. ועי' בתשובותיו סי' צז עמי קו. 96 והוי מצווה וועשה. ותוס' בר'ה

אמרין דההו בא בהפרת נדרים הוא דכתייב. אלא כל מקום שאמרו שבח נערים לסימנא בעלמא נקטינן, ועיקר טעםא משום דכשי קידושין שלוי دائע עשי מסר לה למגנו ולמוכה שחין. ובגירסת הספרים שלנו ישנה כן בפי' כאן, שבת נערים הוא מוציא את הרבים⁹⁷, אבל מי שלא ראה מאורחות אפילו בא לומר אין כאן מדת חסידות לפיה שלא הרגיש ולא נהנה כדעת ר' יהודה, ואם אין כאן אף מדת חסידות איך יפרוס על שמע להוציא אחרים שנганו עשה ר' יהודה לו כברכת הנגן לעלמא⁹⁸. ורבנן ס"ל משום דעתו הוא נתנה כדברי ר' יוסי, כנ"ל.

ימסרנה מותוק איבה למגנו ולמוכה שחין; הבלת מאי¹⁰⁴ ואחדר ליה רב דחבלה לא אקבי ליה דלא זכתה לו תורה אלא שבת נערים; כלומר כסוף קדושים, ובכלל זכות זה מציאתה כמו שאמרו¹⁰⁵, וכן מעשה דידה עד שעת בגרותה, שאעפ' שאין יכול למוכרה משהבאה סימני נערות, כדאמרין¹⁰⁶ מכורה כבר יוצאה שאינה

דפטורות,adam גאמר דא"א לבך א"כ אמר ר' עבדנא יו"ט לרבען דלא מיטקדנא ועבדנא, והלא היה מפסיד ברכות ציצית ולולב וכו' וקדוש היום, ע"כ. ואם נאמר דחיב בבל"ת הרי קדוש חיים אין מפסיד דהוקש זכר לשמורן. וא"כ קשים דברי החותם בר"ה שכתו דהויל' בגברי, ולעיל' באותו Tos' כתבו דמברך וצונו מושם לא תסור. ע"כ נהאה שצ"ל בהכרה דלא הסור אני, דבלאו זה אמרה תורה דאף במה שאינך מצווה עליך לקיים, וכובנות המורה בלאו זה שיתקיים מושך חכמים. דאף אם טועים ואומרים על שמאל שהוא עלייך, וא"כ נאסר לסור ממצוחם, וכמש"כ החינוך התה דעתם, וא"כ כיוון שאמרו חכמים שסומא חיב במצוחות, אם נאמר דפטור נמצא שאין דבריהם מתקיים, והتورה רוצה שיתקיים דבריהם. וא"כ הסומא מצווה בלוא תסור, הגם שבשאר מצוחות אף השותה לשחות (ואף אם שהיחסו פטולה אליבא דר"י וכמש"כ הדבר אברהם שם כיוון שאין בר זביה דומיא דגוי דשחיתתו פטולה אין נרא כישראל. ואולם אכתי מסתבר דאם שחת עצמו שיתיחסו בשירה), וכן אסור הוא לאכול טבל וא"כ צrisk להפריש תרי"ם וכן צrisk ליתן צדקה ולשלוח הקון כיוון שיש בהם לאוין וכן בכל המצוחות שישי בהם ל"ת. ועוד נראה דהית חייב בקידוש מהקיים דזוכה לשומר דכל שישנו בשמי יהונתן בוכירה, וכן חייב באכילת מצה שהוקשה לאיסור חמץ, ויתחייב בטולקה דהוקש ט"ז) לפטוח, כמבואר בטולקה כו, ב וرك באשה יש לנו הלמ"מ דפטורת מצוחות. וא"ג דוגם בטולקה הוקשו כל המצוחות למשפטים, ואמר"י דכם שבמשפטים פטור ה"ג פטור מצוחות. אמן נרא דהנני מצוחות לאיליא דר"פ. 99 בבא מציעא יב, א. 100 וכ"ה בתוס' ד"ה כיוון. וכה"ק רבנו בב"מ שם. 101 ג. ב. 102 מה. ב. 103 כמהבות מה. ב. ועי' השלמה כט טיע"א. (ובכ"יד בדק"ס למאן). 104 לפנינו: חבלת למני, גם איליא דר"פ. (כלומר בקטע הקודם). 105 אוili צ"ל שאמרנו. 106 נדרים עו, א.

וממדת חסידות בלבד חיב, והיינו דרב יוסף. ופרש שמע כיון דאינו אלא מדרבנן אפילו סומה שראה מאורחות ונסתמא ואלו בא למאר ברכת יוצר אור רשאי ותסיד מפני שכבר נהנת, אף הוא מוציא את הרבים⁹⁹, אבל מי שלא ראה מאורחות אפילו בא לומר אין כאן מדת חסידות לפיה שלא הרגיש ולא נהנה כדעת ר' יהודה, ואם אין כאן אף מדת חסידות איך יפרוס על שמע להוציא אחרים שנганו עשה ר' יהודה לו כברכת הנגן לעלמא¹⁰⁰. ורבנן ס"ל משום דעתו

כיוון דאקבי רחמנא שבת נעריםם לאב. פרש"י צ"ל בנעריה בית אביה כל שבת נערים לאביה. וכן בפרק שנים אוחזין¹⁰¹ גבי מציאת בנו ובטחו הקטנים פ"י למציאת בתו הקטנה משום דשבח נערים לאביה. ואינו מחוור¹⁰², דבפרק קמא דקידושין וכנ"ל בכתובות בפרק אלו נערות¹⁰³

ובכ"ב הנודע ביהודה מה"ה חלק או"ח סי' קיב, (ומש"כ שם דבתוס' בר"ה אפשר לומר לדzonתם דרך במ"ע איןנו נהגה, איןנו מובן, דחתום, בר"ה נקטו אותו לשון שנקטו בב"ק). ע"י דבר אברהם ח"א סט"ז אותן ב. ובתש"ו הרטיב"א הניל כתוב להדיא בדעת התוט' דסומה פטור אף ממאות ל"ת. וכבר הביאו האחראונים דברי שלמי סוטה פ"ב סוף ה"ה מבואר לדעת ר"י פטור אף ממאות ל"ת. והנה האחראונים שכתו דחיב במצוחות ל"ת כתבו דמש"כ תוס' דהויל' בגברי הוא משום וכיון דמה שמחזיב הוא רק בשב ואל מעשת א"כ איןנו נראה כישראל. והדברים צ"ע דכיוון דሞחר על גבילה א"כ צrisk הסומא לשחות (ואף אם שהיחסו פטולה אליבא דר"י וכמש"כ הדבר אברהם שם כיוון שאין בר זביה דומיא דגוי דשחיתתו פטולה אין נרא כישראל. ואולם אכתי מסתבר דאם שחת עצמו שיתיחסו בשירה), וכן צrisk ליתן צדקה ולשלוח הקון כיוון שיש בהם לאוין וכן בכל המצוחות שישי בהם ל"ת. ועוד נראה דהית חייב בקידוש מהקיים דזוכה לשומר דכל שישנו בשמי יהונתן בוכירה, וכן חייב באכילת מצה שהוקשה לאיסור חמץ, ויתחייב בטולקה דהוקש ט"ז) כמבואר בטולקה כו, ב וرك באשה יש לנו הלמ"מ דפטורת מצוחות. וא"ג דוגם בטולקה הוקשו כל המצוחות למשפטים, ואמר"י דכם שבמשפטים פטור ה"ג פטור מצוחות. אמן נרא דהנני מצוחות לאיליא דר"פ. 99 בבא מציעא יב, א. 100 וכ"ה בתוס' ד"ה כיוון. וכה"ק רבנו בב"מ שם. 101 ג. ב. 102 מה. ב. 103 כמהבות מה. ב. ועי' השלמה כט טיע"א. (ובכ"יד בדק"ס למאן). 104 לפנינו: חבלת למני, וגם איליא דר"פ. (כלומר בקטע הקודם). 105 אוili צ"ל שאמרנו. 106 נדרים עו, א.

חכמים בבלבם סוחה ה'אך קדשו כמומי וינו ווין
עליהם הקומל מה"ז וינו היה סוחה לינו מוה מדולרייתן
כלל. ווין לומר מל'ו לדל' מקור לכון לקומל לינו
כמום ומוקט מדולרייתן ח"כ גס על נמו לדל' מקור
לינו מונוג.

ודראיתי להרצ פיי מגדיס כפמיהה כוונת נצ"ע ה"ח
הוות כ"ע כהנ' דמה דלהי"י קומו פטול פיני
ממימות עטה הצל במנז'ה ל"ה מטויז מן קמללה. ובדיו
לען מוכרים. ומלאון למומ' גמא' צק' שוקלינו דמי
פנרטם לקומת המז'ה וכוי' חין נוגג נוגת יטילו
כלג' ע"ז גלען למומ'. מוס מוכם לפטול קף ממימות
ל"ה. ופקמי עיי ולמתי שינוי לשון נmom' צה. לגמא'
בל"ב במנז'ה במומ' סיניא גרבא ניכרלן צה' פטורם יפה

גמאל לדיינו נוגג כיטרולן כלכלי. ואכן זה יט לפרא
לכרכן פלי מגדלים כייל' דמה שפומת מוחרך ביל' עדין
לכל פיננס טהור יטלול כיוון דסורה נסב וול מעסיק
מטה' כ' נמות עטה היה ליה פיכרל שלוון שוואס
המג'ו. אבל לאון הפטוק' נממ' צ'ק שכתבו דלא ה'ל
לייטרול מני סוכן פירוט זה וכן קוח פצעם ממעות
הדריכן ליל' צדקה לר' נממ' צ'ק דלא שטינו
כמטפחים מני נמות ומפיקת זה כוונת כל נמות מה'ע
ויל' מות והין יכול נדרן כיוון שלינו מומיך מלוחוי'הך רק
מלרנן ונעל מיזו מדרכן הין לו נדרן נקוטם הגמלן
גטם. ולפ' צפל הוכיתו מקום דחלי שם דצ'
יכל שפומת נדרן ולומר חאל קדשו ה'ך טהור מני
מנוס מ'ת טוחיל וכל יטרולן מזוויס גס הוה יכול לו
האל קדשו ולט מטעט ערניות לדין שפומת פטור מכל
השיטות מדרנן מ'ת יחולות נדרן כמו שפומת
טוטומו מקום דנטיס מטריכן על מ'ע ט'ג ה'ך טרין
טוטומו מקום דנטיס מטריכן על מ'ע ט'ג ה'ך טרין
מזרן מטעט כל יטרולן מזוויס מי מאך חאל
קדרכנו צמומי וווען כמו כן גט נטיס מטריכן על מ'ע
ט'ג ה'ך טרין צערנות כמו טכט'ך קרט' צ'ק נממ'
נלוות ד' צ'ג ע'ג מ'מ מבליכט ווומרכט ג'ג חאל
קדרכנו צמומי ה'ך טרין מזווים כל טוחיל וכל יטרולן
מנזוויס. ומ'ך ט'יך נאלק דטהני קומל דעד'ך נערין
בריכט מזוס דסוי ממיין נר היונת נעל נאיס ה'ין ממיין
כל מיזעל וכן מאג גל' צ'ס נפ'ק לקודצן מ'מ יט
לומר דלא צ'ל נאמוק' ט' מטריכט ווינט לאו דנטיס
עדיפי דמייזות עכ' פטנות ל'ח ומ'ע קהין ז'ג.

אחר זה רשמי מלבני כתום' כס עניש נמקוט זה
ועטיליס נמקוט מהר שטומפם נמם' ר"כ דף
ל"ג ע"ה ד"ה פ"ז כמנו ג"כ קצרא קרט"ס קניין

צגנוו צמורת צהלה מטה"ל וְאֵת שמחויין נחלוטין. צהוּטן צהן נפקן נמקוע נצופל וְאֵת צלָג וְאֵת יַדְעַמְעַלְמָה צהמאות צניכטוֹרָו עַד צעִין צַדְעַמְלָה צע"ה וְלֹאֵי חַקּוֹר נְסָנָה. גַּס לְרִיךְ לְסָודְיעַ נְזָהָר שְׁמָכָר סְטָפָל צהמאות אַקְיַינְלָה כַּס חַקּוֹרִיס וְלֹס נְצָעָה שְׁמָכָר מַעֲךָ טְקָנוֹה לְהַמְּלָא וְהַמְּלָא נְמַן מַעֲומָעַן צְפִינָן קַמְמַ"ד צְעַדוֹן סְקָ"ק גַּי וְצְעַדוֹן סְקָ"ק דַּי וְעַכְעַפְתִּים מְקוֹס נְפָקָל בְּמַלְפִּי חַלְיפָן כּוֹה. וְלוֹוֹגְטְּנִידָה מַקְדָּשָׁה. דְּנָרִי סְקָ"ק כְּמַסִּיבָן נְקָדָה כִּי קְדִין פְּסָעָט לְעַנְגַּל.

סימן קיב

א) סומא פטור מן המצוות אף מדרבנן

תשובות מבחן המחבר

להרב המופלא החריף ובקי המושלם במלואות מהור"ר משה פישר נר"ז בן תגאון מהור"ר מאיר פישלש זצ"ל. (בשחיה מהר"מ הנ"ל בחור בימי עולמו).

אתמול ציללה עיינמי זקס'ימו טהקה על דניאל
במקום' גמ' קידוזין דג' ל"ה ע"ה נד"ה של
מקיידנו וכו' דהוכינו בס' גניזים מרכום על מושם
עתה טז'וג'ג לפטורות למגורי חפייל' מדרגן לדל'יל'
שיili זממ' רצ' יוקף כל' מפקיד כל' הדרותה עכ'ל
טהומפומ. ה'כ מוכת מלכלי' ספק' דקומה' פטוול
ממושם מה' מדרגן לדל'יל' היה מתייחס לטומפות לריה
מקומיה גניזה הס' כוניה חי'ג עכ'ל גמושם מדרגן
ונסיט טפערות צמ'ע טז'וג'ג מה' מדרגן ה'ז' דק'ל' דgas
סומנה פטור ממושם מה' מדרגן. ושה טויה קמילה' נד'ריה
טהומך' עלים שכתז' זממ' ז'ק דג' פ'ז' ע'ה צ'ל'ס וכן
טיה ר'וי וכו' ומגילא דג' כ'ל' ע'ה צ'ל'ס מי צל' ריה
וכו' דינה דהמ' ר'וי דקומה' פטוול ממושם סיינו
מדורריימל' הצל' מדרגן חי'ג דה'י טלית לא' מכל
מושם מה' מדרגן ה'כ פ'ל' כמו נכי' טה'� נוהג
גמור' יטלול כל' עכ'ל' כן טקה מעלה'. ולכלולות
נד'ר וט' ל'ריך יטוב. חמנס המל' פיעון ק'ת' נלענ'ץ' נמל'ץ'
דל'ין כל'ן קמילה' נד'ריה טהומך'. דבנה ודחי' הס' כומל'
פטול מכל' סמוש' מדוריימל' מה' טה'� ממוש' מדרגן
ה'פ'ס חי'� יכול נד'ר על' צוס מושם ושה' עפ'מ' דה'ימל'
גמ' סצת' דג' כ'ג' ע'ה גדי' נר' מונכת דק'הויל' בס'
דענ'ץ' הצל' קדצ'נו גמוש'ו וו'נו וכו' ופליך' השגנ'ל'
בס' וסיכון' נו'נו ופליכ' ז'ה נמו' דמוריימל' קו'ה חל'ו
מדרגן ומפני רצ' הוו' בס' מיל' מפה'ו. יה' נו' מסוג'ו
ו' דה' נמו' מושם נ' מאכל' ניכ' נר' צמוש' דר'גן.
ומעם'ה ה'י' ה'ו' מושם נ' מאכל' ניכ' נר' על' צוס מושם
ה'ה'ג' טה'� ממוש' מדרגן מ'מ' כיו' שטמצע' שטגע'ו

בכל רלה מולה מימייו דהיל"כ מה זו שמהה ה' עכ"פ מיי' נקומה ממס כמ"ק מלענן מישקד ונכבר לו סתומ' טס ח"כ צפairy ממלוקיס סמות' נמך' ר"ה עט ל"מ וק"ל סוכיהם לKNOWN מיעץ צמ"ו מדרצן דהיל"כ למה נקט ר' יאולא מי צל' רלה מלוקיות מימייו היינו פולק על צמעה כל ה' רלה ונמלך פולק על צמע נושאיה חמלוקס ידי מוצמן. ודפסמ"ה. כ"ל הושכו ומחוננו. בק' סמויהן קג"ל גנדלה.

סימן קיג

בשם בריבי המזוכר בש"ט, ובזמןו של הקלייר

בע"ה א' ב' דר"ח אלול מקמבל'
תשובה לכבוד אהובי א"ן חביבי וירידי. רב הגאון המובהק
והוותיק. מפוא יצא עתק. מלא עתיק. כ"ש מוח' ישעה נד"ז
לברעסללא.

מכתבו בטוח מן כ"ה בערך קצלי. ועתם שום דבר דרכו
שלינו נחוץ לאציג לਮעהך לנו עכשווי
העכשווי מלהין לדביו עד שצוע בערך לקחתי קת'
פנימי ועיימי צדכיו הנמהיס. ואצל הרגיסט נקמלה
לבדי רק"י על ציריך הווכך צ"ק הס היום אס טענש
שמעו אז יתומו מכס לו שס לטומאל גודל מעלהמו
ופירוטו גודל הדבר. וכך הרגיסט צוות מהרץ' ג' נמק'

ואמנם חכל נבי הומל לי צוה לכל פיכך שoczל אס
העטס וגס צליינַי כמו ר' הומעיה צליינַי ר'
הלייעול בקפל צליינַי וכדומה למילין לצלען צויל סס
הסමול עט אס טביס גдол טדור צדוין ולט למילין צני
צמום סי' לו. חכל פיכך צונכרא רק צליינַי למוד כמו
צמלין נ'ב ע'ג ומוכם ר' ע'ג ג'ן צייר לפיקט צליינַי
גדול אדור למאל כר לי צה נפרט וויהו הילג קומס דעל
מי מלמו ועל מהז דול מלמו זכל דול והו יט כמה
גדולי טדור לנין פילטַי סס חנס. חכל פיכך צונכרא
צמו כמו ר' הומעיה לו ר' הלייעול וכדומת ולפי טיטה
עווד ר' הומעיה וליזט צייר למאל זה ר'ה צביה צליינַי
כלומר גдол טדור צדוין. ובזה כל דורי לטַי נכל
ההמקומות נכויס ווילם צמלין י"ה צוה ג' ידעתי
מלפה לדי ערץַי קומל דורי נמנעה למיד צויל
צטני מקומות גמלות זמלין ורכַי קומל דורי
צמוקומות הילג. ולפי טגס דורי הgambar למולין אס
ממושט לי צנמה טגייל צריימל ווילג מתקה עירכה
טאיל אס צמך מלומן לאס חמלט וכו' והרי המי
קטיים. ה'כ סלי מפוקת נמאנא שעדים וממן נרגין
עד פלט נשלג פאנין וצלען ג'ן מיזע מלג אטס פראנו

מלך אין כוונת להשתתף. ועוד לנו שטח נמלך שטח נמלך דקומו
כיוון שמייך מדלצנן יכול לבלוך והואנו מזוס לנו מקור
ע"כ. וכן תמותה דכיוון דקומו היהנו צמיגות ומקרים גס
על לנו לדם מסוכן היהנו מוחהך כנ"ל. ועכ"פ היהנו רוחים
דלהמתופתת לנו גדריהם לאו סדרה ועם צמיגוקם מהצער
חיכון צמיגומת צוונת למלך אין השם למומת כמ"ט
געיל-צטניינו לאו שטח נמלך נמלכם ר"ב וצמ"ק
ומעתה ליכו סמירה כללן צלצלי הביתם' ולכך ימדיו דגש
צמיכת קידוצין ככלי הביתם' דקומו מיע צמיגות
מדלצנן והפ"ט למדיו מקום ננטיס לנען צרלה צמ"ע
שה"ג דע"כ מה שטח מגרץ מזוס צמיגוט
צמיגות מדלצנן חלט מזוס צהיר יטהלן צי"ט ח"כ
מנמיה גס צניטס צמ"ע טחו"ג כן פהו. וצמ"ק ג"כ
אפיו כתזו הביתם' דקומו מיע פלורום מה טמע הולן
ומיע מדלצנן דגדי פלייט שמע היהו חומר זו חצץ
קדצנו צמיגותינו וכו'. וצמ"ק לצמ"ק הולן הולמן ז'

אמנם מהן"ז בגון הכללי ליטב קומית מעלה נדרן
 שפטו ימל. כאמור קידוטן שפיל טולינו
 המקום מר"י לנכיס מכרולם כמו שקוניה מרכז על כל
 המלות. לר"י ע"כ כוגר דמה לדמל רבי יודה בסונה
 פטול ממומם סיינו טעם פועל גמלי אף מדלנן ומוקי
 רק לר' יודה דהמר מי עגל וטה מלה מלה מימי לה
 יפלום על טעם ביזב נצימ הפל כמו שמו זירעטלי
 אטוג נטום שם נטום ז"ק ובנמ' מגילה לח' כוגר
 לר' דמה טהמר ר' יודה קומת פטול ממומם טול רק
 מדין חורה הצל מדלנן חייך ה"כ במס שמן ר' יוקף
 מתלה אטגען לטלה כר"י דסומת פטול מה זו
 סממה פלט עלי"פ טול מווה וועטה מדלנן ה"ז כוגר
 לר' דסומת פועל גמלי אף מדלנן ומוה שפיל
 הטינו הבטום דסומ' יש מפקד כל השלים *) ה"ז
 לט"ל נל' יוקף דהפ"ה

מלי נברך על השמאות.
 ומוכלם מוזה לגס נטיס
 ממכבים על מ"ע ט"ז ג' ג
 טהוריל ועכ"פ מרנן יומק'
 מוכם כן ונל' נמנת מי
 טמולק עליו צוֹה חננָן
 בגוף סדין לה סומול מיעז
 זמלוות מדילגנן טפירות
 ממקי' נמק' ב"ק וצמתק'
 מגילה דסומול קיעז
 מלדרגן דלה קייז' נטהה
 כלב יומק טהוריל ומוגמרה
 דיבן מכם לבר דב"ז דמי

דין טערות מליה ופיזין הבן וחבר וטערות הנובה וכאו סום והספר הן קרייט טערות מצוה וטערת לאגות מזון אבל לא חניכים וטערות טרייעות. ווין גוטל חזראָג להדרוג אונטו טשוט סבנה אין נהוג בומן הווע אובל אמרהmitt או קמע יד של תינוק נהוג בו כל דין חכטוב בפצעים:

דין שאן מנדילין בתמה דקה בא' אטילו בביומו וקשרורה
ואסמי לזרוך רשותה קי ליתן לרועה ונמה מותר ליתן
לروعה וכי בבית דשורי לניל ובחיל הבלתי שרוי:

דין רעה שעשה תשובה והקיל לו הכתוב למלובין על יד
על יד ובן נר שנמלל לו חזרה בירושתו מכאן. אבל
בשביר והסתדר בחזרים או בדבר איסור אין ריק למסדור
הבל פט. וכן מי שנדר לך קאה או לך נבי בא"י
ולא קבוע זמן התנוי לו להמתן בנדוד עד שיטמאו
זהותם לו:

לו רגנו בכם ליום קדשנו מתקבצם כלנו נבדל טה. לכן לך מנוחך סכל עד דזבב ווניג. הילל סקלהן לנו מוכנים מושבך נעל יד מען יד. וכן בג' מסטן לנו כבשס נעם וויליט צילומטו. מועל מל' יד גל' יד. וככלום חזקנו כמאנט לנו ציינוט. מעל אנט ווילט לאנט

**עורות אספיה אכוור. ותינגולוי אין מיזלן בירושלים והברגנא
בכל מקום :**

לט מתג'זין לה' מגילן מילון ציילוטים וממי ספרטוּס. מון נונקין צהובם. וולדל'יס צפיסם. וכסכס'ם. נו' גDEL' מלונגלי' כל' לח'. מעפי בסס חולכי' מלהות. ולה' מגיל' צויל' צכל' אקס. וגס טול' בבל' ללו' נז'נו' כבניות צויל' מפונגלו' חולר חד' טונגאל' מוייל'. וולפאנגדלי' כדי פלאיטין ולענטה' ענופס קולטה. לדל' פטני' שולקו' כדלהה' צמק' כל' גויל' גמתקה' בצה' לה' שייטן' קומילו'. נו' צדילם נהירטס טקלס' ויערטס'. ולכטיק' יעקל' מועליס' יטי' נס' נכל' מלי' וכן צפמק' כל' פטעה'. הול' מלי' היפיל' ננדלטן' כדי נמלות' צוין' מילו' נול' ננדלטן' מילו' מיל' טפיטל' סכי' לקוב. ועינקל' דיו' יס' צפמק' כל' נטען:

עשור תכניות יהושע:

תקנה

**шибול כל אדם לרעות בדימות דקות בעיר נחל של
חברים:**

ט תגנו נגן ממלס חניל' סתנים יוסטן וועל' מותן אין פאנטז
סעלין. טיסי מלמעס זטולצ'ין וועל' קיפוד גונל ציעל מעל
כך. וס"ע צדמיס דקם צימל נקה. הצע לדקם צדרק וקיי נקה צדרק
ולר. פאנטזיס סטללטס טקאנטס. וווע' סגען מלעטן זטולצ'ין בלא
בכל מעין. ולרי גזיקן מושס יטונג ה". עלהג בסס לשעלן צימל מעד
ה' קדרל:

תקנה ב'

**שפטוור ללקט עצם יבשים מחוברים שדוויי לקציט משזה
חברו והזקה מחוברים ולא ייבשים:**

וְכֵן סָמַךְ כִּי-סֶל מִתְּסָרֶת לְקַבֵּץ מִלְּסָקָנָה עֲמָדָה תְּפִזְזָה.
וְכֵן מִלְּסָקָנָה מִזְמָה לְסָגָנָה כְּנָמָן עֲמָדָה פְּסָמִיחָה וּקְלוֹזָה.
לְסָצָחָה קְלוּזָה כְּנָמָן צָעִירָה וְסָגָנָה הַבָּא בְּלָא מִלְּסָקָנָה. וְכֵן דָּוחַקָּה מְשֻׁגָּעָה.
הַמְּכַבֵּן מִלְּסָקָנָה בְּמִלְּסָקָנָה כְּכֵל מְלִיכָה כְּבָנָה מְקוֹדָם.
צָבָא בְּמִלְּסָקָנָה נְלָמָד. וְמֵלָא בְּמִלְּסָקָנָה לְמִלְּסָקָנָה;

תבנה ג

**שפטור ללקוט עשבים למאכל בהמה משדה חבייז ודוקא
שעתדרין למאכל בהמת חוץ משדה תילזון:**

דין שהתוויות מלאה עי' nim מטעם שבות בא' אל משׁו' שאר מטבח לא שידן שבות אל' בין השמשוי ומזה ראי' לאדרט מילנה אבארא בעדרה בפרק תרדר.

לח הדלקה בז' נחל כוונתי גלוי הום פ' סנול ווילס רטלל
ונצחן גלוי יי' צויס. ה' גל פ' טרולויס נגנו בזונת
הוועו, נויס יוכג ל' ה' גזרו בעות. וודוקה יוכוג ה' דחקקץ. ה' גל ה'
טפלל גלוב לומכ' למיל' למלה לוחמייה. וויל' פ' גזולם להמונע צפבי'
סדר געניאס. ה' גל זין ספומות דסמן בונטוי נלוך מלטה. וכן
הנתקה יעיקס גלא' כימן ליקט לו דרכ' מ' כוומה. עמוס
יעוכג ה' :

דין שאפוד לשלל היהודים בכל מקום אוכל שלא להריה
ב身后ו עמהן רק בעבור עורון או בעבור לטשוחה בז'